

„Nu crede că Calicul neplătit sboră ca muștele în
gurile căscate“ — țice Iehova Dșeul calicilor!

Prorocul Bile a m.

CALICUL

humor și satiră.

Apare la prima fiicărei luni în Sibiiu.

Abonamentul: Pentru Austro-Ungaria pe an 3 fi., pe $\frac{1}{2}$ an 1 fi. 50 cr., pentru România pe an 7 franci, pe $\frac{1}{2}$ an 3.50. Inserțiuni: De un șir petit 6 cr. și 30 cr. timbru.

Abonamentele, manuscriptele, inseratele etc. se adresează la: Redacțiunea Calicului în Sibiiu.

Decursul procesului de presă al Gazetei Transilvane, întemplat în ziua de 2/14 a luni lui August 1890.

Carul cel de foc a dus	Și-au strigat: proces, proces,
Din Brașov cătră apus	Că ei făcut'au esces
Pe Drul Mureșan	Prin a lor declarațiune,
Cu pe poetul Traian	Deci vrednici's chiar de fune!
Chiar în Cluj unde se'mparte	Și-apoi — după cum țiseiu
Dreptatea cu chilogramul.	Citați fură dară ei,
Citați ei acolo au fost	Redactorii Gazetei
Căci spus'au lumii de a rost	La Cluj, unde, cum am spus,
Ce lumea de mult scia	Cu carul de foc s'au dus.
Id est: că'n Ungaria	Ear' în Cluj dac'au ajuns
Decât Unguri mult mai mulți	La tribunal ei s'au dus,
Alții's cari âmblă desculți,	Unde s'au mai adunat
Și mâncă răbdări prăjite	Și juriul mult stimat,
În fôme învăluite.	Care fost'au și acum
Ear' din asta declarare	Compus cum e de comun
Făcut'au un lucru mare,	Din domnii Dr. Akos,
Cavalerii de Ungur	Szijgyártó és Fozakos,
Care's tăiați împregiur,	Dr. Szilágyi Miko

Férfi és női Szabó,
 Dr. Czipész, Csiszmadijo,
 Kerekes, sárgarigó,
 Szüics, timár, cserebogár,
 Bodor, Vireag și sugár
 Președinte fu Szász Bela
 Juđi Becsek și Miko,
 Ear' notar Rotaridesz
 Cel cu kalap de ovės.

Mai venitau înc'ac'
 Procurorul Jeszenszky,
 Care ca un procuror
 Făcù voia tuturor.

Apoi lucrul se începe
 Cum — de sine se pricepe —
 Voiesc domnii cei mai mari
 Și ai ڃilei eroi tari.

Mai întâiu jurații jură,
 Că din cuviósa gură
 Scóte-or judecată dréptă
 Scósă din minte 'nțeléptă,
 Cum adec'a pilduí
 Procurorul Jeszenszky.

Dup'aceea preseșul
 Íși tocmește fin glasul,
 Și'ntrébă pe acușați
 Cu tóte de's împécați?

Atunci pârátul Traian
 ڃice în glasu'i rímlean:

Stimaților domni jurați
 Ce aici sunteți adunați,
 Voiu se știu dacá veți ști
 Tot ce eu voiu glásuí
 În a mamei mele limbă,
 Care accentul nu'l schimbă
 Ca perciunii lui Izic
 Per toc-toroc tek și tik?
 Că ei de nu l'or pricepe
 Atunci el nici nu va'ncepe
 Apërarea, căci la orbi
 În dar le spui de colori
 Ca la surđi de melodii.
 Apoi Mureșan vorbí
 Tot în acel înțeles
 Dar' nimic nu s'a ales,
 Căci lucrul s'a constatat
 Că ori și care jurat
 Póte judeca cum ști
 Și la'nvęta Jeszenszki.
 Ori va pricepe ori ba
 Pârátii ce-or cuvęnta.
 Când ajuns'au pán'ac'
 S'a ridicat Jeszenszki
 Și cu glasul apásat
 În ęst mod au cuvęntat:
 Domnilor și mult stimați
 Prietini buni și domni jurați,
 Dacá nu veți osęndí
 Pe cești doi domni de aci,
 Atunci din al vostru piept
 A ęșit simțul de drept,

Căci eată ei cutezară
 Și'n gazete ne blamară,
 Țicând: că acéstă țeră
 Nu e patriă maghiară,
 Țicând, că nu noi aci
 Am întrodus pintenii!
 Pe când sciți voi fórte bine,
 Fórte bine ca și mine,
 Că a nóstră'i astă țeră
 Astă patriă maghiară,
 Și-o numim, cu mare drag
 Nagyhírű Magyarország.
 Sciți voi bine
 Ca și mine,
 Că óle, blide și linguri
 Și lopeți, scaune, mături,
 Noi am întrodus aci
 Nu Sasii nici Români!
 Sciți și aceea că pipe
 Aici n'a avut nime
 Până am descălecat
 Pe acest pământ ingrat,
 Ear' de când noi am venit
 Pipele au resărit
 Ca bureții din pământ!
 Mai sciți domnilor jurați
 Că noi n'am fost subjugați
 Nici când, de nici un popor,
 Tot noi am fost domnitor,
 Deci a nóstre's tóte cele:
 Pământ, apă, lună, stele,
 Sóre, aer și tării

Și a țerei detorii
 Care ajung sute de mii!
 Drept că noi ca cavaleri
 Împărțim a nóstre averi:
 Libertăți, drepturi bogate
 Și limbilor celor-lalte,
 Cari aci cu noi trăiesc
 P'acest pământ unguresc:
 Apă, aer le cinstim,
 Cu sórele'i miluim,
 Cu luna îi luminăm,
 Drept la tóte le facem!
 Gândiți-vé dragii mei
 Ce-ar face bieții mișei,
 Dacă unгурésca lună
 S'ar pune într'o Ți bună
 Și lor nu li-or mai lucí
 Gândiți de ei ce-or mai fi?
 Ori: cu dreptul ce'l avem
 Taxă bună se punem
 Pe apă, stele și sóre
 Ce gândiți, oh! frățióre,
 Ce-ar face cum ar trăí?
 Ca șerpíi s'ar târăí,
 Ne-ar sáruta mânilé
 Pintenii și pipele,
 Ne-ar Țice mária ta
 Și se'i lăsăm s'ar ruga
 Și ei se se'mpărtășescă
 Din mila cea unгурéscă,
 Ba'n dar de nu 'i-am lása
 Țile de lucru ni-ar da.

Dar' noi, la calici cum sunt,
 Le dăm încă și pământ
 Și drepturi, ah! da ce drepturi!
 Dreptul de-a umbla cu cercuri
 Cu ciubere și cu spete,
 Dreptul de a muri de sete
 Apă dacă n'ar avea
 După ce dracul o bea!
 Și poporul cel de rënd
 Cu aștea'i îndestulit
 Ba încă'i prea mulțămît;
 Dar' apoi vin gazetarii
 Și strigă că Ungurii
 Îi despöie, le răpesc
 Graiul lor cel strămoșesc.
 Dar' nu'i drept! nu le răpim,
 Ba încă'i îmbogățim,
 Ledăm drept, bachiar poruncă
 Ca se se pună pe muncă,
 Se învețe unguresce
 Precum se duculuesce.
 Mai strigă gazetarii
 Că aicea Români
 Și Sasii și Slovacia
 Și-a többii, și-a többii...
 Nu pot școle seși ridice
 Și'n a lor limbi se esplice;
 Dar' nici asta nu'i cu drept
 Că Ungurul e deștept
 Ridică el școlele
 Până colo la stele,
 Ba le ridică așa sus

Până gândesci că nici nu's,
 Drept aceea rogu-vë,
 Pe Isten conjuru-vë
 Pedépsă aspră dictați
 Mult cinstiților jurați,
 La acești 2 redactori
 De popor ațîțatori!
 Când Jeszenszky a gătat
 Jurații s'au turburat
 Unii la alții priviau
 Și din ochi semneși făceau,
 Că de când s'au ișdănit
 Ei încă n'au auđit
 Un discurs așa cinstit;
 Apoi afară s'au dus
 Și sentința au adus:
 Redactorii's vinovați
 Deci trebuie-ncarcerati,
 Și cu bani trebe globiți
 Adeca bintătuiți,
 Ca altul se nu vorbescă
 În limba ai gazetescă
 Despre nația unгурescă;
 Ori de-or vorbí, đică bine
 Ca se scie fie cine
 Că lumea cât îi de mare,
 Omeni ca Ungurii n'are,
 Nici la față mustecioși,
 La horbă lăudăroși.
 Mai mult cine vré a sci
 Facă bine a ceti

Foia ce-o cetesc popii	Pățiva ca și Traian
Din diecesa Gherli,	Și Drul Mureșan,
Care'i scrisă unguresce	Va fi la umbră-aruncat
Și Magyar állam se numesce.	La temniță judecat,
Acolo pe lung și larg	Ba și de bani despoiat
Cetirei cu mare drag	În liberalul nost stat,
Cum câțiva s'au ocoșit	Că trebuie a fi însemnat:
Se capete alt sfârșit,	Turcii și cu Ungurii
Èst proces numit de presă	Se cred neam aprópe a fi,
De cari la noi sunt prea dese,	Apoi proverbiul grăesce:
Dar' în dar, căci nu putură;	Turcul te batjocoresce,
Sentința ce o făcură	Turcul capul țil despică,
Jurații cei înțelepți	Turcul banii ții mănâncă,
Nependinți și prea drepți,	Și când îi la adecă
Remasă sentință sfântă	Tot Turcul te judecă!
Èar' cine altcum cuvântă,	

Minunile țiganului nădravên.

De Aron Boca.

I.

Țiganul măestru.

Un domn din Bêrlad vorbia,
Că el lipsă ar avé
D'un măestru óre-care,
Se'i facă un grânariu mare.

Țiganul ȕise : De voiesci
Înainte se'mi plătesci
Patru-ȕeci florini d'argint,
Măestrul ȕi-l'ai găsit.

Și ascultă se'ți mai spun,
 Dacă voiesci grânariu bun :
 Pe ȕi o slănină mare
 Îmi vei da pentru mâncare,
 Și vr'o șase găște fripte
 În smântână tinciuite,
 Dóuē sute de plăcinte ;
 Și 'mi vei pune înainte
 Un butoiu mare de vin
 De cel făcut cu pelin ;
 Ș'apoi drăguț domnul meu
 Face-oi grânariu de cât care
 Nici chiar împēratul n'are.
 Domnu întrebă : cum va fi ?
 — Ascultă d-le aci :
 Un stânjin de pândă nouē
 Îl voiu îndof în dóuē,
 Voiu zidí un soiu de straiță
 Cu o baeră de ață,
 Și în casa d-tale
 Voiu bate-un cuiu de fer mare,

Chiar d'asupramesei'n grindă,
 Sus ca se nu se întindă
 Șórecii la el se'l strice,
 Nici bucatele se mănțe,
 Pune-vei în el bucate,
 Care nu vor fi stricate
 Nici de plóie, nici de vânt.
 Ba, îți spun cu un cuvēt
 Vei avé grânariu ca care
 Nici chiar împēratul n'are ;
 Toți te vor numí îndată :
 Domnul , straiță acățată * .

Iată planul ți l'am spus
 Și eu sum gata de dus,
 Adă mâna dacă'ți place
 Și'mi plătesce, că'l voiu face.

Domnul însē se codea
 Ca se'i afle lécul vrea,
 Dar' țiganul pricepēndu'l
 O tulf mănând pământul !

II.

Țiganul săditor de viie.

Țiganul în Stamb fiind
 Pe un musulman vędēnd,
 Șapca de pe cap-ș luă
 Și stând așa cuvētă :
 Măria Ta, jupân mare,
 Care umbli tot călare
 Și esci avut ca și mine
 Aș vorbí ceva cu tine !

Nu ai ceva de lucrat
 Pentru plată și măncat.
 Eu bucuros 'ți voiu face
 Chiar pe gând, pe cum'ți place.
 Domnul ȕise: Eu o viie
 Ț'ași da ție, sē'mi faci mie ;
 Însē după un plan bun !
 Țiganul ȕise: Sē'ți spun,

Doresc viie, decât care
 Să nu fie în lumea mare!
 Pornid domnul cătră casă
 Pe țigan încă'l chiemase
 Întrebându'l cum va fi
 Viia, ce vrea a sădî!

— Domnule, nu te prostî
 Începù Dada a grăf:
 Cinci ȝile dă'mi de mîncare,
 Și în casa d-tale
 Se beau vin se odichnesc
 Și planul se'l pregătesc.

Și când planul voiu plinî
 Vei sci viia, cum va fi.
 Domnul pofta îi împlinî:
 Țiganul ȝiua mîncea
 Bea vin și tăbac fuma,
 După fumare dormia

Pân' cinci ȝile se umpliau.
 Apoi Dada așa a grăit:
 Domnule, am isprăvit,
 Planul făcui prin dormire
 Se nu fie nicăirea
 Viie ca a d-tale!

Ascultă la îndrumare:
 Voiu lua o bute mare
 Și voiu pune în ea sare,
 După aceea plăcinte
 Care lângă vin sunt sfinte,
 Voiu turna pre ele vin
 De cel făcut cu pelin,
 Apoi o viță de viie,
 Cioplită bine se fie
 În plăcinte împlântată
 Și în bute aședată.
 Butea în pod o voiu pune,
 Și luând sfedere bune,
 Scândura voiu găuri
 Și o țeve voiu tocmî:
 Ca din pod vinul în casă
 Să curgă 'n păhar pe masă!
 Țevea va fi minunată
 În așa mod aședată:
 Când vei vrea, vei slobođi,
 Érá când nu vei oprí.
 Vița nu se va usca,
 Grindina n'o va strica,
 Strugurii nu'i vor fura
 Tóte scutite vor sta.
 Apoi bea domnule, bea,
 Pân' fólele'ți va crepa.
 Și viie ca d-ta,
 Nime în lume n'a avé.
 Vieriu nu ța trebui
 Lipsă de grijă n'a fi,

Va fi viie fără spese
 Cu vinuri tare alese.
 Când alți domni la mas'or fi,
 D-ta vei slobođi,
 Toți uimiți se vor uita,
 Ce viie ai d-ta,
 Așa d-le e bine,
 De vrei ascultă de mine!
 Atunci domnul 'l întreba:
 Dar' téscul, mei Culă, mē?!
 — Domnule va fi așa
 Că o nucă voiu crepa,
 Strugurii vom aduna
 Și în ea îi vom baga,
 Apoi nuca vom închide,
 Vinul a curge cuprinde.
 Iată téscul e fínit,
 Dă'mi să mâne, că's ostenit,
 După atâta lucrare
 Tot pe scina d-tale.
 Domnul însé îi gráf:
 Dute'n grabă, fugi d'ací!
 El îi dîse rămas bun,
 Tu esci domn dară nebun,
 Că'ți lucrăi și nu'mi platesci,
 Paguba mea o poftesci.
 Dar' eșind iute porní
 Și în minte îi vení,
 Ca docente se se pună
 Să aibă plată mai bună.

III. Țiganul docente.

(Propunerea: a) Elementele credinții).

Țiganul dacă se scólă,
 Ducându-se drept la școlă
 De loc pruncii se adună;
 Țicându'i toți Țiua bună.
 El sta pe scaun și fuma
 Și prin școlă se uita
 Pân' pruncii se adunară
 Ș'atunci a ci u le cuvântară!

Apoi iar' se puse jos,
 Cum șed țigani frumos
 Le Țise: Copii iubiți!
 Trebuie mai întâiu se sciți
 Din credință eleminte,
 Va se Țică lucruri sfinte!
 Ce e întâia datorie
 — Și toți trebuie s'o scie —

Deci acum voiu esplica
 Și prelegere voiu da,
 Însă fiți atenți d'ășa
 Se puteți în cap lua :

Ântâi u balmoșul e sfânt
 Și puternic nutremânt,
 Dacă e făcut untos,
 Mâncându'l, te simți setos.
 Și bând apă, bună, rece
 De loc setea tótă trece,
 Și fiind sóre frumos,
 Îți vine a ședea jos,
 Așa stând somnul te móie,
 Cătră pământ te îndóie,
 Și tu sătul dormi frumos
 Pân' sórele trece în jos.

A d ó u a sânta plăcintă
 Fiind cu urdă 'nvălită,
 Cóptă numai în unsóre,
 Te móie bine la fóle;
 Dacă după ea bea'i vin
 Te simți vesel și senin,
 De loc capeti voiie bună,
 Și gura mai bine'ți sună,
 Adese prinđi a sărń,
 A striga, a chiuf,
 De multe-ori mai nebun,
 Te face vinul, cel bun.

A t r e i a sânta slănină
 Pusă'n carne de găină,
 Carne bine-o rumenesce
 Și când o mânci, îți ticesce.

A p a t r a pânea cea albă,
 Dacă'n lapte fiert se scaldă,
 Poți mânca pân' vei murí,
 Că flămând nu vei mai fi.

A c i n c e a carnea de vită
 Când în unsóre e friptă,
 E bună și nutritóre
 De vieță ținetőre.

A ș a s e a brânđa cinstită,
 Fiind bine pregătita,
 Formată din caș untos,
 Nici ea nu'i lucru de jos
 A ș e p t e a noul păsat
 În lapte dulce scaldat
 Și cu brânđa învălit,
 Încă este renumit.

A o p t a curechiu murat
 În slănină înfășat,
 Și de carne însoțit
 Este element vestit.

A n ó u a vinarsul dulce
 Pe grumađi fuga se duce,
 Și te face a horí
 A juca, a chiuf.

A đ e c e a próspěta urdă
 La dinți nu prea face trudă
 Fără trece ne'ntrebată,
 Deci și ea e minunată.
 Urméză cârnațul fript,
 Fiind bine pregătit,
 Dómne, cât e de 'nsemnat,
 După-ce te-ai săturat.

Mai am ceva se esplic
 Însă tac, nimic nu ȃic,
 De ticălosul de unt,
 Că odată l'am avut
 Și l'am pus jos pe suman,
 Șeđând la sóre mai an.
 El, dacă s'a încăldit,
 L'a pus dracul s'a topit
 Și ca un smeu necurat
 Prin suman s'a strecurat,
 Și s'a perdut prin pământ:
 Deci eu din acel moment
 Îl cunosc superstițiune
 Și nu vreau de el a spune
 De cât amintesc se sciți,

Că de sóre se'l feriti.
 Mergeți acasă măncați.
 Și dacă vė săturați,
 Faceți larmă și strigați
 Și cu sbruji după căni dați,
 Dacă ómeni întâlniți,
 Ochii cătră ei sgăiți
 Și strimbați cu gura tare
 Se cunóscă fie-care
 Că umblați la 'nvěțatură
 Și nu sunteți slabi de gură,
 Ear' când vė veți întorna
 Întrebând, voiu esplica
 Despre straița, drăguța.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

b) Recuisitele de învėțământ.

1. Țandila (straița).
 Reîntornând pruncii de-acasă
 Abia în școlă întrase
 Țiganul puse pe masă
 Straița și le-o arătase
 ȃicând: straița e mai mare
 Din câte un avut are:
 Că el ori unde pornesce
 Întăiu straița o poftesce,
 Dênsa e recuisit mare
 Și de lipsă la ori-care,
 Însă fără eleminte,
 Esplicate mai 'nainte
 Are însemnătate mică
 Ba póte omul se ȃică,

Când e plină'ți dă hodină,
 Când e gólă, te omórá.
 2. Clescele.
 Eată aceste sunt clesce,
 Ce țin ferul țigănesce,
 Când ele l'au apucat,
 De e și înferbêntat.
 Odată, când Dada meu
 Era bêtrân ca un smeu
 Bând rachiu a nebunit,
 Cu barosul m'a lovit.
 Eu am stat în cugetare,
 Ca se nu fac pėcat mare,
 Ca pe Dada se'l lovesc
 Nu e lucru omenesc.

Ba ar fi un păcat mare,
 A bate pe Dada, care
 S'a trudit cu necas mult
 Până mare m'a crescut.
 Deci eu îl trăseiu de cap,
 Și el urla ca un țap,
 Țepe palme 'i-am lipit,
 De pērul jos 'i-a sărit
 Apoi clescele luai
 Și de nas îl scuturai
 Vedeți cum mi l'am cinstit
 Că cu lemn nu l'am lovit!
 Faceți și voi toți ca mine
 Că va fi de toți mai bine. —

3. Barosul.

Acesta barosul este,
 Care tot ferul turtesce,
 E recuisit minunat
 Când țigani beți se bat;
 Și vreau ceva despre el
 Se vă esplic puțintel,
 Ca se aveți cunoscință,
 Despre a lui folosință:
 Hangura, mama bătrână,
 Ca o cătea dela stână, —
 Dada cel sunt se n'o erte
 Că ea de mult mōrtă este, —
 Când trăia merse în sat
 Tōtă ȝiua a umblat
 Până lapte a căpētat.
 Re'nturnând s'a săturat,
 Se culcă și adormiră,

Ēr muscele năpădiră,
 Sē mănce lapte din ólă,
 Atunci Hangura se scólă
 Mē certă, mē spovedí.
 Eu mē pusei a pândí
 Păn' muscele vor vení
 Și cu barosul am dat
 De óla'n țândări am spart
 Și chiar o muscă murí.
 Dar una mai îndrăsnēțā
 S'așēdă Harangei'n fațā,
 Eu barosul am luat
 Și cu ambe mâni am dat
 Musca 'n dată o tūrtí,
 Haranga pe loc murí.

Aule-u, dar' drac s'o ducă,
 Eu mi-am rēsbunat pe muscă,
 Haranca de ce-a murit,
 Căci eu musca am pālít:
 Dați în musce, le loviți,
 Când se pun pe-ai voști părinți,
 Că veți face faptă bună,
 Lovind musca cea neună.

4. Cantul.

Acuma școlari iubiți,
 Trebuie a cânta se sciți,
 Că esamenul ne vine,
 Nu scim óra, aȝi ori mâne.
 Că destul ați învățat
 În o șcólă dela sat,
 Și eu aș vrea a porní
 Alte lucruri a-mi găsí,

Eu destul am explicat
 Până straița mi-a crepat,
 Despre eleminte sfinte
 Și tot lipsesc dinainte,
 Lăsați-o la dracul carte,
 La ce capul veți mai bate,
 Nici eu nu am învățat
 Și tot dascăl am picat.
 Așa și voi puteți fi,
 Unde satul va voi,
 Și veți avé bună plată
 Câte-o găină târcată,
 Mai multă de veți pofti
 Pofta'n vânt vă póte fi.
 Acuma dar' se probăm
 Și cu toții se cântăm,
 Alui Făurariu cântare,
 Strîngînd din umere tare,
 Faor, Faor țigănesc,
 De-aș puté se te tocesc
 Cu pila se te pilesc,
 Așa se te amărăsc,
 Să mori se scăpăm de tine
 Că la țigani nu vrei bine,
 Tu mereu ne pismuesci,
 De te-ar bate D-șeu
 Sau se te pot prinde eu
 La vinars în făgădău
 Ar fi vai de capul teu.
 Așa te-aș prinde în dinți,
 De se ai go de sfinți,
 Din gura mea nu te-ar trage

Până-ce fărâm te-aș face;
 Și cu joc desfătătoriu
 M'aș duce pân' la Cuptoriu,
 Strigând, o Iulie domn,
 Lasă crîșma lasă somn,
 Vino după capul meu
 Că nu'mi place locul teu,
 Și murind Faor cel rău,
 Vin' ocupă locul seu —
 Tot Iulie și Cuptoriu
 Sóre, timp recreatoriu,
 Érá Faor se nu fie,
 Ducă'l naiba în vecie,
 Toți acasă se plecăm,
 Pe Faor se'l blăstēmăm,
 Că de mic fu ticălos,
 Vedeá-l'aș cu un ochiu scos!

5. E s a m e n u l.

Buni copii v'ați adunat!
 Va veni popa din sat
 Și protopopul îndată
 Iată'i, că se și arată,
 Când în școlă vor intra
 Voi afară veți pleca,
 Pe afară lărmuiți,
 Strigând, afară eșiți,
 Că arde școlá pe voi!
 Atunci vom eși și noi,
 Érá voi fugiți prin sat
 Strigînd: Popa-prota'i bét,
 Și că v'au bătut prea rău,
 Că n'ați mers la făgădău,

Se beți cu ei, se horiți,
 Și îndemnați pe părinți,
 Se sară se'i bată bine,
 Așa curând facem fine

La esamenul de vară,
 Scăpând de șcôla amară,
 La picior copii cu toții
 Nu mai stați și înholbați ochii!

IV.

Țiganul architect.

Țiganul în sat venind,
 Biserică ne gasind,
 Cu ómenii se tocmí
 Și chiar la contract pâși,
 Scriind: Se'mi dați înainte
 Chiar în aceste mominte

O sută florini și doi
 Se n'am grijă de nevoi.
 Apoi vă veți obliga
 Că material veți da,
 Chiar cum eu voiu demânda,
 Ca biserică se fac

Chiar după al meu bun plac; Cu păreții de slănină
 Ér dacă contrari veți fi Și de carne de găină,
 Banii nu'i voiu replăti. Tot cu cârnaț lăuită,
 Ómenii cu toți plătiră Cu plăcinte acoperită
 Țiganul o di numiră, Și cu vin bun văruiță,
 Când material va cere Întru tóte așa tocmită,
 Se lucre pe-a lui plăcere. Când la rugă veți afla,
 Sosind diua de lucrare, Mai puteți și îmbuca,
 Face la toți provocare Cu un turn înalt frumos
 Ca se aducă în grabă Numai din balmoș untos;
 Materialul de trebă: Cu clopot de cap de cal
 Patru sute de slănini Se mérgă sunetul val.
 Și 90 de găini, De cumva vă veți muta
 Trei-deci cară de plăcinte Mai întâiu o veți mânca;
 Tot în urdă învălitate, Dogma mea așa prescrie
 Și două mii de cârnați Ca biserica se fie:
 Și 10 buți vin s'e'mi dați, Ca se fiți desdaunați
 Biserica se vă fac Pentru tóte ce spesăți
 După contract pe-al meu plac. În alt modru ni nu'mi place,
 Ómenii uimiți tăcură, Nici sum dator a o face.
 Dară unul nu putu Ómenii au protestat;
 Să nu întrebe pe țigan Contractul era încheiat,
 Cum îi este alui plan? Și țiganul om fâlos
 Țiganul diise: Vă spun O luă pe deal în jos,
 Va fi lucru tare bun, Cu banii puși la chimir
 Va fi tótă de mâncare Parcă era un vizir.
 Fară trudă la mutare,

V.

Țiganul se obligă turcilor a scóte apa din Dunăre.

Țiganul merse 'n Vidin Fiind beat săria, juca
 Și bënd două oca de vin, Și în loc de feliu nu mai sta;

Dar' un turc îl flocăi
 Țiganul se timburî.
 Alt turc iute a strigat:
 În Dunăre'i de țipat.
 Țiganul sărî în sus
 Și la acel turc s'a dus,
 Țicînd, Dunărea e mică,
 Când țiganul în ea pică,
 Căci setos preste mesură
 Sorb apa într'o beătură.
 Turcul țise: De vei face
 Acest lucru, ce ne place
 Noi vom trece cu'n demână
 Subjugînd țara română.
 Țiganul țise: Voiu face
 Numai mă lăsați în pace.
 Și ce va fi lipsă îmi dați,
 Apoi stați și vă uitați.
 Atunci pașa Soliman
 Țise: Dacă'n timp d'un an,
 Poți Dunărea a seca,
 Ce vei cere îți vom da,
 Dară planul ni'l vei da
 Cum vrei tu a o seca,
 În Dunăre's ape multe
 Și mai mari și mai mărunte.
 Voiu sta din sus de Vidin ,
 Pe unde apele vin,
 Și'mi veți da bun de mâncare
 Se fiu mereu setos tare,
 Și pe ți 8 copuri vin

De cel mai bun din Vidin
 Și balmoș din cel untos
 Numai din smântână scos.
 Plăcinte de celea sfînte
 Tot în urdă învălite,
 Și apoi încă s'emi dați
 O sută metri cărnați,
 Pâne albă și caș bun,
 Apoi încă se vă spun
 Și tutun de cel turcesc,
 Ce sultanii duhănesc,
 Casă caldă curățită
 Lângă Dunăre Țidită,
 Ș'o sultană mândră tare
 S'emi pregătescă mâncare.
 Eu mîncînd mereu așa
 Sete grea mă va lua,
 Și din Dunăre voiu bé
 Până apa va scădé,
 Voi veți trece fără frică
 În România cea mică,
 Ș'o puteți chiar subjugă
 După-cum veți cugeta,
 Turcilor, ce ați dorit
 Prin mine ați dobîndit.
 Se sciți toți, că eu am minte
 Din patimi de mai nainte.
 Turcii greu 'l mai butură
 Apoi scăpat 'l făcură
 Și țiganul s'a cam dus,
 La Nicopoli a ajuns.

VI.

Țiganul geometru.

Țiganul în Nicopol	Cum hořesc, cându's flămênđi,
Se întórse rotogol	Cum râncheză alor mândi,
Și într'o crișmă 'mi întră	Slabi de fόμε, leșinați
La masă se aședă,	Și de frig pe jos picați,
Unde turci beau la vin	De cu lemne fi proptesc
De cel făcut cu pelin,	Mai mulți mor decăt trăesc,
Și vorbiau de comasare,	Și purdeii strigă tare
Ei au lipsă fôrte mare,	Délés Dado de mâncare.
De un bun măsurătoriu,	Toți fac foc cu paie rele
Care se lucre cu sporiu.	Ese numai fum din ele,
Țiganul ție: Eu sunt	Și hîrăii cei bêtrâni
Cel mai mare pe pămênt,	Stau lățiți ca nisce câni,
Măsurătoriu cu sporiu bun,	Cugetând, că vara vine,
Dacă'mi plățiți, se vê spun:	Și vor porni pe la stâne,
Ce voiu pofti de mâncare	Vor mânca jântiță, urdă,
Și o casă caldă tare,	Vor trăi mai fără trudă,
Și se beau mereu la vin	Vor bea rachiu, vor hori,
De cel mai bun din Vidin.	Ca țintari vor sări,
Eu mă prind pe ce'i în lume,	Êr hangarele betrâne
Că nu veți afla, ca mine.	Ca cățele dela stâne,
Pașa Cherim l'a întreat:	Șed la foc încolăcite
Dară unde-ai studiat?	Și de sperle bătucite,
De geometria o sci?!	Când stai se le și privesci,
Țiganul: îți voiu vorbi:	De loc ți închipesci,
La Chivesd în depărtare	Că veți o smeóică mare
La universitate mare,	Spărlósă și hidă tare.
Unde ai noștrii ernéză	Acolo am studiat,
Și mereu se instruéză:	De când eram mic băiat,
Unul la pei, altul ciure	De unde am documente
Și se auđi a lor gure	Și vi-le pun înainte:

Ciocan, clesce și o pilă
 Sunt la mine în țandilă,
 Eu dară séma v'am dat
 Unde am tot studiat.
 Turcii strigă: ne vei da
 Planul, cum vei măsura?
 Se beau numai nițel vin,
 C'apoi planurile-'mi vin:
 Veți eși cu toți afară
 La Nicopol pe hotară,
 Cu sape cu litra 'n mână,
 Se măsurați cu 'ndemână
 Tot pământul veți săpa,
 Cât voiți a'l măsura,
 Luat după afundime
 Precum și după lățime,
 Veți umplea precum se cade
 Litra, și eu o voiu rade,
 Și toate le voiu cresta,
 Cât pământ vom măsura,
 Și 20, când vor fi,
 Vinul să fie aci,
 Se beau, ca se lucru bine
 Se nu păgubesc pe nime,
 Că pământul e scump tare,
 Ba mi'aș ținé păcat mare,
 Se nu rad litra la toți
 După-cum veți trage sorți.
 Când 100 s'a împlini
 Balmoșul se fie aci

Însoțit de carne friptă
 În smântână învălită.
 Placintele vor urma,
 Până mă voiu sătura,
 Și cu vin le voiu uda.
 Apoi ér' vom măsura
 Pân' hotarul s'a gata.
 Eu tot de față voiu sta
 Numai tot se fiu sătul
 Ca se pot durmî destul.
 Și măsurând tot pământul
 La 10 ani dau computul,
 Care câte litre are
 În pământul seu se are,
 Și se samene bucate
 Anume și măsurate,
 Și un sfat mai am de dat,
 Ca se sciți l'a sâmēnat,
 La o litră de pământ
 Să nu fie scăđēmēt,
 La holda désă, nici rară
 Trebuie-o litră de sēcară;
 Acésta regulă dată
 Și la Chivesci*) inventată
 Anume în agricultură
 N'a eșit din altă gură
 Veți vedé, că ați avut
 Geometru priceput
 În mēsurī, agricultură
 Învēțat preste mēsură.

*) Kövesd o comună lângă Maros-Vásárhely, unde iernéză țigani carturari.

VII.

Țiganul se obligă a face raiu în Nicopol și a perfecționa luna de pe ceriu.

Eu de cumva n'oi murî	Un blid mare de smântână
Credeți turci, vă spun aci,	Se vă fac și o fântână
Pot face prin măestrie	Din care apa se sbóre
Raiu în Nicopol se fie,	Pe sus și se se pogóre
Și Stambul cel lăudat	Adăpând în tótă lumea
Se fie de turci uitat,	Pe tot omul totdeuna
Sultanii aici se fie	Ce e turc și în Mohamed....
Și ce'mi vine în minte mie	Dar', de ce mânc eu încet?!
Ca se fac prin măestrie	Cuget, că preste cinci ani
Ca Nicopolul se fie	Se fac la Mohamedani
Mai plăcut lui Mahomed	Nóptea bine se se vadă,
Ca Mecca, însă încet,	Se nu se mai facă pradă
Mă lăsați a cugeta	Prin furi și prin prădători
Că aici se va muta	Cum se face adese-ori
Profetul și stégul sânt	Luna o voi lua jos
Și nu va fi pe pământ	Și o voiu pilf frumos
Lucru așa minunat	Pentru-că e întunecată,
Póte D-șeu v'a dat	Ascultați, cum fu odată,
Noroc, se vin aici eu	Când Ham dada cel bătrân
Bătrân Stanciul paraleu,	Aduna odată fên,
Se vă aduc la cunoșcință	Aprópe lângă o baltă
După atâta suferință	Dênsul pică în ea d'odată
Se fiți voi mai fericiți	Încă tare se întina,
Cum n'au fost ai voști părinți.	Și voind a'și rësbuna,
Mai aduceți carne friptă	Luă din tina cea grósă
Că mintea mi cam tocită	Drept în lună o și trase,
Și vin se beau oca două,	Și d'atunci, fiind de mult
Se vă mai spun planuri noue.	De rugină s'a umplut,

După-cum o vedeți sus,
 Nu este lipsă de spus.
 Rugina pe ea se vede
 Póte și cel mai prost crede,
 Nu ca voi ómeni cu minte
 Ce umblați la locuri sânte,
 Pe la Meca și Medina
 Nu v'ar fi bună lumina!
 În lunga călătorie,
 Prin Arabia pustie
 După-ce o voiu pîlî
 Cuget de lipsă a fi
 Se fac un cuiu de fer mare
 Se'l împlânt în lună tare,

Și pe ceriu sus se o cos,
 Se vi se vadă frumos,
 Se numai umble pustie,
 Tot se mérgă și se vie,
 Nu sci nime cu ce trebă
 De face nóptea zabavă,
 Ci la Nicopol se stea
 Și lumină se vă dea.
 Mai aduceți de mâncare
 Și se beau vin de cel tare
 Patru țile și se dorm,
 Și sculându-mă din somn
 Alte lucruri voiu mai spune
 Pentru Mohamedani bune.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Țigantul se laudă se facă Arabia roditóre.

Turcilor am cugetat
 Meditând prin somn și beat:
 — Arabia e petrósă
 Pustie și năsipósă,
 Locu'i sec și fără apă. —
 Unde a rar se adapă —
 Ascultați se vă spun eu,
 De ce'i locul așa réu.
 Aici fu staționată
 Numai tot érbă odată,
 Pe de laturi érbă mare
 Și pășune bună tare.
 Dar' a lui Han, un nepot
 Domnia aici locul tot,
 Avea turme, cai și boi,

Lesne puteți scí și voi,
 Că stâncile mari de pétră,
 Le calcară nu odată:
 Boii, caii, când umblară,
 Și ploând o plóie mare
 Crescù apa fórte tare,
 Boul, calul se 'necà
 Stăpânul se mânia,
 Și fiind el faur mare,
 Învățat, cu minte tare
 Puse pe margini cărbuni
 Și suflă cu foi buni,
 Și atâta tot suflă
 Până-ce apa secă.
 Și ca apă se nu fie

Mai făcù o măestrie :
 A luat sórele jos
 L'a pus pe munte petros,
 L'a învălit cu cărbuni
 Și suflând cu foi buni
 Mai tare 'l în ferbântă
 Și ér' sus 'l aședà.
 De atunci arde mereu,
 Uscând ori și ce părëu,
 Și pentru arsură mare
 Locul e nēsipos tare.
 Acest nēsip însë eu,
 Îl pot sterpí numai greu,
 Căci eu mă voiu suí sus,
 Unde sórele e pus.
 Ducënd apă'l voiu călí,
 Căldura 'i-o voiu micì,
 Apoi fac un fóle bun
 Și în Zaharà vi'l pun,
 Și dacà voiu sufla tare
 Va sborà nēsipu 'n mare
 Rëmânënd pãmëntul gol,
 Voiu aduce cu al meu țol,
 Tot sãmênță de trifoi
 Și preste un an sau doi,

Veți putea merge în pace,
 Colo la Meca de'ți face,
 A vóstră închinăciune
 Precum Alcoranul spune.
 Am auđit, că la Nil
 E bala de crocodil,
 Și améritul de leu, —
 O se mi'l dea D-deu
 Se umblu pre el călare,
 Cât e Egiptul de mare,
 Și colo prin Canaan
 Se vëd pe bietul țigan,
 În ce stare mai trăesce,
 Reînturnând se aduc veste,
 La tot némul țigănesc,
 Se scie, că cum trăesc.
 Se le duc și dogma lor,
 Cred, că m'ar primí cu dor.
 Le-ași pune și un preot,
 În Canaan preste tot !
 Dați'mi se mânânc mereu,
 Se fiu tare ca un smeu,
 Se pot tóte a vë face,
 Că vëd, că bine vë place.

Popa Colac cu popa Pupăză.

Colac: Nu ști tu sote cum chiamă pe canonicul ala din Oradea mare, care în consistorul plenar a numit pe toți redactorii: „Gazetari sdrențoși, fugari și sērântocii“

Pupăză: Știe Han-Tătar! — Sigur e un mojiel

Colac: Ce'i aceea „mojiel“

Pupăză: Un mostangiu!

Colac: Da ce'i „mostangiu“

Pupăză: Un flaimuc!

Colac: Da „flaimuc“ ce'i?

Pupăză: De, un zebzec!

Colac: Ei, și ce'i ,zebzece?'

Pupăză: De, un cacavan!

Colac: Bine, da ce'i ,cacavan?'

Pupăză: Un ghighimoc!

Colac: Ei, și ce'i ,ghighimoc?'

Pupăză: Ce se fie? o hahaleră!

Colac: Sôțe, preste tine s'a pogorît ce s'a pogorît, că tu ađi vorbești în limbi străine, eu nu te înțeleg!

Pupăză: Ba se vede că preste tine s'a pogorît prostia aceluï canonic, care a đis, că toți gazetarii's sdrențoși, fugari și sêrântoci, pe care tu vrei se'l ști cu numele, și de aceea nu me'nțelegi. — Dar' ce te și dóre pe tine capul se afli numele unui surugiu în reverenđi roșii?!

Colac: Mě, eu vreau se'i aflu numele, ca se'i cetesc molitva sfântului Vasilie!

Pupăză: N'ar strica, că est soiu de canonici ar trebui pustiți din oficiu. Dar' altcum un dovleac din care a ieșit sintința, că toți redactorii's gazetari sdrențoși, fugari și sârântoci, ala așa și așa e spênđurat în opiniunea publică a Românilor!

Colac: Mie 'mi-ar plăcea se'l vėd și spênđurând ca Iuda! — dar' eu trebe se mă duc sôțe, că ađi îmi vine protopopul, ca se ne mai facă câteva concubinate'n sat, adio!

Pupăză: Atunci veđi și iesi'i cu toți câniï din sat înainte, adio!

Toți cei păcătoși cugetați că 1 Octobree e ziua de Paști a Calicului.

Spovediți-vă deci toți înainte de acea zi sfântă a Calicului, și dacă n'aveți cu ce plăti canonul spovedăniei, luați de unde aflați bani împrumut, și plătiți Calicului abonamentul restant.

Numărul Calicului din 1 Octobree a. c. nu se va espeda la adresa restanțierilor.

Asta nu-i glumă, dar' nici semn de neîncredere se nu se privească.

Altcum și până atunci primim plățile de abonamente noi și vechi.

Administrațiunea Calicului.